GAZETA KRAKOWSKA

Nro 75.

Z KRAKOWA DNIA 17. WRZESNIA 1815 Roku W NIEDZIELE.

Z Warszawy d. 9 Września.

PROGRAMA.

Obchodu uroczystości Imienin Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości Wszech Rossyy, Króla Polskiego w dniu 11 *Września* / 30 *Sierpnia* 1815.

Dnia 11 b. m. o godzinie 10tey przed południem, władze kraiowe zgromadzą się na pokoiach w Zamku.

O godzinie wpół do 11tey udadzą się do kaplicy obrządku Greckiego, tamże będącey.

Ztamtąd o godzinie 11tey przeydą gankami do kościoła Katedralnego S. Jana na nabożeństwo, po którem uroczyste *Te Deum* przy odgłosie 101 wystrzałow z dział przez celebruiącego Biskupa zaintonowane zostanie.

O godzinie wpół do trzeci y danym będzie w salach Zamkowych obiad za szczególnemi zapraszaiącemi biletami, podczas którego przy spełnianiu toastow podobnież 101 wystrzałow z dział nastąpi.

O godzinie 5tey po południu na dziedzińcu pałacu Rządowego, Krasińskich zwanego, zaczną się rozrywki publiczne i zabawy dla ludu, w czasie których trunki gratis rozdawane będą.

O godzinie 7mey dane będzie na Teatrze bezpłatne widowisko.

Wieczorem powszechne oświecenie miasta i gmachow Rządowych zakończy uroczystość.

W Warszawie d. 9 Września 1815 r.

Prefekt Departamentu Warszawskiego.

Nakwaski.

Jego Cesarzowiczowska Mość W. Xże Konstanty, Naczelny Dowodca woyska Polskiego, wyiechał wczoray do N. Cesarza Brata swoiego.

Rząd tymczasowy Królestwa Polskiego.

Gdy osiągnienie dobroczynnego zamiaru podniesienia Miast, których wzrost i pomyślność stały się przedmiotem wspaniałomyślney troskliwości Monarchy w Artykule 34 zasad Konstytucyynych obiawioney, wymaga znacznych przygotowawczych prac, a w porządku tych, naypilnieyszą okazuie się potrzebą wniyść w rozpoznanie wewnętrzney od ostatnich czasow administracyi, wyczyścić zaległe ob-

rachunki, iak daleko to iest do wykonania podobnem, i odkryć wszelkie nadużycia lub malwersacye, ieżeli iakowe, gdzie wcisnęły się, rozpoczęcie zaś takowych działań, nayprzyzwoiciey od miasta Stołecznego nastąpic powinno, zkąd poźniey (po należnem obeznaniu się z wyszukiwaniami tego rodzaiu) łatwo operacya cała i do reszty miast rozgałęzioną bydź może, stanowi zatem co następuie.

Art. 1. Kommissya nadzwyczayna dla Miasta Warszawy z trzech członkow (łącząc w to Prezesa) złożona, zatrudni się niezwłocznie pracą dopiero wspomnioną co do tegoż stołecznego Miasta, to iest, rozpozna i roztrząśnie wewnętrzną administracyą Miasta tego, od czasu wprowadzenia Konstytucyi Xięstwa Warszawskiego, odbędzie i wyczyści obrachunki zużycia wszelkich przez ten przeciąg czasu funduszow, a to podług własnych łatwemu ukończeniu sprzyiaznych prawideł, nie przywiązuiąc się bynaymniey do tych, które dla obrachunkowey izby są przepisane; wyśledzi nadużycia i malwersacye, ieżeli iakie popełnione były w którymkolwiek oddziale administracyi mieyskiey, wybada wszelkie ruchome i nieruchome fundusze od dawna Miastu służące, rownie iako też prawa i prerogatywy.

Art. 2. Kommissya ta nadzwyczayna składać się będzie z następuiących osob;

Joachima Owidzkiego, Prezesa.
Stanisława Nowakowskiego.
Sylweryna Strzeleckiego.

Art. 3. Wszelkie Władze, Urzędnicy i officyaliści, iakiegokolwiek bądź oddziału administracyi mieyskiey, ulegać powinni urzędowym wezwaniom pomienioney Kommissyi, służącym do dokładnieyszego wybadania powierzonych iey przedmiotow. Wszelki obywatel lub mieszkaniec powołany urządownie dla dania informacyi lub świadectwa, zadosyć uczynić powinien wezwaniu.

Art. 4. Administracya Policyi Miasta Warszawy, rownie iako i administracya tego wszystkiego, co z utworzeniem i utrzymaniem gwardyi mieyskiey ma związek, podlega tak iak wszystkie inne roztrząsaniom w artykule 1 wskazanym. Jedna tylko Kommissya kwaternicza, względem którey wyszło iuż osobne rozporządzenie, wyiętą iest od badań Kommissyi nadzwyczayney.

Art. 5. Oprocz wykazow Uchwałą niniéyszą poleconych, wspomniona Kommissya nadzwyczayna poda proiekta tymczasowych zaradzeń, a oraz i stałego nadal urządzenia, któreby wielkomyślnym chęciom Panuiącego i duchowi zasad konstytucyynych odpowiadały. Rapporta o biegu działań swoich Kommissya nadzwyczayna co dni dziesięć Rządowi składać będzie.

Art. 6. Ta Kommissya w przedmiotach iey śledzeniu poruczonych, gdyby uznała potrzebnem znosic się z właściwemi Ministeryami, w celu większego rzeczy wyiaśnienia, mocną będzie w prost od siebie czynic do nich stosowne zgłoszenia.

Art. 7. Ministeryum Spraw Wewnętrznych udzieli wspomnioney Kommissyi potrzebną pomoc kancellaryyną, z akt zas swoich wszelkie wiadomości, w związku z poruczonem kommissoryum zostawać mogące.

Wykonanie niniéyszey Uchwały poleconem iest Ministeryom Spraw Wewnętrz-

nych, a kopiie oney maią bydź przesłane Ministeryom Woyny i Skarbu, dla stosownego, w czem ich dotyczeć może, postąpienia. — Działo się w Warszawie na posiedzeniu d. 28 Sierpnia 1815 r.

(Pod.) *Łanskoy.*

Adam Xże Czartoryski.

Novossilzoff.

Wawrzecki.

X. X. Lubecki.

Referendarz Rady Stanu, główny Sekretarz Rządu. (Pod.) *J. K. Szaniawski.*

Rejent Kancellaryi Rządu (podp.) To. *Grabowski.*

Za zgodność Referendarz Stanu, główny Sekretarz Rzadu. (pod.) *J. K. Szaniawski.*

Za zgodność: *Dobrzycki, Sek.*

Kommissya nadzwyczayna do rozpoznania administracyi i przedstawienia proiektow do tymczasowych zaradzeń i stałego urządzenia stołecznego Miasta Warszawy, podaiąc do publiczney wiadomości Uchwałę powyższą uwiadomia, iż na dniu 9 Września r. b. urzędowanie swoie w Ratuszu Miasta Warszawy rozpoczyna. (Pod) *Joachim Owidzki, Prezyduiący. Stanisław Nowakowski. Sylweryn Strzelecki.*

Z Londynu d. 29 Sierpnia.

Sobotnia gazeta dworska zawiera następuiące pismo:

Z wydziału związkow zagranicznych d. 26 Sierpnia.

" Lord Bathurst doniosł dzisiay Ministrom przyiacielskich Mocarstw przy Dworze tuteyszym, że stosownie do teraźnieyszych w Europie zdarzeń, uznano i za wspólnem porozumieniem się z sprzymierzonemi Monarchami wyspę S. Heleny na przyszłe dla Jenerała Napoleona Bonapartego mieszkanie przeznaczono pod takiemi urządzeniami, iakie do zupełnego bezpieczeństwa iego osoby będą potrzebnemi, i że tym końcem postanowiono przeciąć związek wszystkich okrętow i statkow z tą wyspą, którem niewolno będzie zbliżyć się do niey, poki ona będzie siedliskiem Bonapartego.,,

Podaiemy czytelnikom naszym o sposobie obchodzenia się z Bonapartem z urzędowego źrodła następuiące przepisy:

List Ministra woyny Lorda Bathurst do Lordow Admiralicyi.

W ulicy Downing, 30 Lipca 1815.

Milordowie! Życzę, abyście JJWW. Panowie przesłali Kontradmirałowi Jerzemu Cockburn kopiią przyłączonego tu Pamiętnika, maiącego mu służyć za przepis w postępowaniu iego, poki Jenerał Bonaparte będzie pod iego dozorem.

Polecaiąc Xże Rejent officerom Angielskim tak ważne poselstwo, czuie, iż nie ma potrzeby wyrażenia im żywey chęci swoiey, aby co do strzeżenia go nie była użyta większa surowość nad tę, iaka będzie uznana za potrzebną dla dopełnienia wiernie obowiązkow, których tak Admirał iako i Gubernator wyspy S. Heleny nigdy z oczu spuścić nie powinni, to iest, zupełnego zabezpieczenia osoby Jenerała Bonapartego. Nie wątpi Xże Rejent, iż wszystko, co nie iest przeciwne temu wielkiemu przedmiotowi, bez trudności Jenerałowi będzie dozwolone. Spuszcza się także Jego Królewiczowska Mość na znana gorliwość i stały charakter Kontradmirała Cockburn, iż przez nieostrożność nie da się odwieść od dopełnienia obowiązku swego. *Bathurst.*

Pamiętnik.

Gdy Jenerał Bonaparte przewiezie się

z okrętu Bellerophon na okręt Northumberland, będzie to dla Admirała Cockburn naydogodnieyszą chwilą do przezierania sprzętow, iakie ten Jenerał z sobą przywiozł.

Dozwoli Admirał, aby wszelkie rzeczy, wino i żywność, które Jenerał z sobą przywiozł, na okręt Northumberland przyięte były.

Między rzeczami rozumie się także iego serwis stołowy, ieżli nie iest tak znaczny, aby mogł bydź uważany raczey za artykuł mogący bydź spieniężony, niż na użycie przeznaczony.

Pieniądze iego, dyamenty i sprzęty mogące bydź sprzedane, iakiegokolwiek bądź gatunku, maią bydź odebrane. Admirał oświadczy Jenerałowi, iż rząd W. Brytanii nie zabiera mu własności iego, lecz tylko nią będzie zawiadywał, dla przeszkodzenia mu użycia oney w celu ułatwienia sobie ucieczki.

Przezieranie rzeczy ma się odbywać w obecności osoby od Bonapartego wyznaczoney; spis rzeczy zatrzymanych ma bydź podpisany przez tęż osobę, i Kontradmirała, lub przez tego, któremuby sporządzenie spisu polecone było.

Prowizya lub kapitał, w miarę większey lub mnieyszey ceny iego własności, ma bydź obrocony na utrzymanie iego, a w tym względzie będzie mu zostawione głowne rozporządzenie.

Na ten koniec może on od czasu do czasu oświadczyć w tey mierze życzenia swoie Admirałowi, dopoki nowy Gubernator nie przybędzie na wyspę S. Heleny, a potem zgłosić się z niemi do tegoż; a gdy przeciwko iego żądaniu nie będzie można niczego zarzucić, może Admirał lub Gubernator wydać potrzebne rozkazy, a wydatek przez assygnacyą na skarb J. K. Mci zapłacony będzie.

W przypadku śmierci może przez testament rozrządzić własnością swoią, i bydź zapewnionym, iż osnowa testamentu iego wiernie dopełniona będzie.

Gdy część własności iego może bydź udana za własność należącą do osob iego orszaku, z tego powodu oświadczyć potrzeba, iż własność towarzyszących mu takiemuż podpada rozporządzeniu.

Dowodztwo nad woyskiem przeznaczonem do strzeżenia go porucza się Gubernatorowi; lecz ten odebrał przepis, aby w przypadku, o którym potem będzie mowa, stosował się do żądania Admirała.

Jenerałowi musi zawsze towarzyszyć officer wyznaczony od Admirała lub Gubernatora. Jeżli Jenerałowi będzie pozwolono wyyść za obwod, gdzie są postawione straże, ieden przynaymniey ordynans powinien bydź przy officerże.

Gdy okręty przybędą i poki będą stały, Jenerał powinien zostać w obwodzie, w którym są postawione straże. Przez cały ten czas wszelkie obcowanie z mieszkańcami będzie mu zabronione. Towarzyszący mu na wyspę S. Heleny w tymże czasie podlegaią tymże prawidłom, i muszą przy nim zostać. W innym czasie, zależy od woli Admirała lub Gubernatora i względem nich uczynić potrzebne urządzenia.

Trzeba uwiadomić Jenerała, iż gdyby usiłował umknąć, naowczas byłby ściśle zamknięty; a towarzyszących mu przestrzedz należy, iż gdyby uważano, że knuią spisek dla ułatwienia Jenerałowi uciecz-

ki, byliby od niego odłączeni i w ścisłem trzymani zabezpieczeniu.

Wszelkie do Jenerała lub do osob orszaku iego pisane listy wręczone będą przez Admirała lub Gubernatora, który ie wprzod przeczyta, nim odda. Rownemu prawidłu podlegaią listy pisane przez Jenerała lub orszak iego.

Zaden list, któryby przez Sekretarza Stanu nie poszedł na wyspę S. Heleny, nie może bydź oddany Jenerałowi lub orszakowi iego, gdy iest pisany przez taką osobę, która nie mieszka na wyspie. Wszystkie ich listy pisane do osob nie mieszkaiących na wyspie, muszą bydź przesłane pod adressem Sekretarza Stanu.

Oświadczy się Jenerałowi, iż Gubernator i Admirał maią wyraźne rozkazy przesyłania rządowi J. K. Mości wszelkich życzeń i przełożeń, iakieby Jenerał mogł do niego podać; i w tym względzie nie potrzeba zachować żadney przezorności. Lecz papier, na którym pisane iest takie żądanie lub przełożenie, powinien bydź oddany Gubernatorowi i Admirałowi, aby go obydwa przeczytali: i przesyłaiąc go, uwagi swoie, iakie za potrzebne osądzą, przyłączyć mogli.

Aż do przybycia nowego Gubernatora, Admirał musi bydź uważany iako zupełnie odpowiedzialny za osobę Jenerała Bonapartego, a rząd J. K. Mości wcale nie wątpi o przychylności teraźnieyszego Gubernatora, iż się wspólnie z Admirałem do tego przyłoży.

Admirał upoważniony zatrzymać Jenerała na okręcie, lub go znowu nań zawieść, gdyby według zdania iego żadnym innym sposobem za bezpieczeństwo osoby iego nie mogła bydź dana rękoymia.

Za przybyciem Admirała na wyspę S. Heleny, Gubernator na przełożenie iego przedsięweźmie środki, aby officerowie i inne osoby z korpusow woyskowych, będących na wyspie S. Heleny, których Admirał dla tego, że są cudzoziemcami, lub dla ich charakteru, albo sposobu myślenia, od służby woyskowey na wyspie uwolnić za rzecz potrzebną osądzi, natychmiast stosownie do okoliczności przesłani byli do Anglii, albo na przylądek Dobrey Nadziei, lub do Wschodnich Indyy.

Jeżli na wyspie są cudzoziemcy, których pobyt w tym kraiu zdawałby się mieć zamiar stania się narzędziem ucieczki Jenerała Bonapartego, powinien ich oddalić.

Cały brzeg wyspy, tudzież okręty i barki do niey zawiiaiące, oddaią się pod dozor Admirała. On wyznaczy mieysca, do których zawiiać mogą, a Gubernator postawi straż dostateczną na tych punktach, które Admirał wskaże.

Admirał przedsięweźmie nayskutecznieysze środki dla czuwania nad przybyciem i wypłynieniem każdego okrętu, i przeszkodzenia wszelkiemu innemu związkowi z wyspą, oprocz dozwolonego.

Wydany będzie rozkaz, aby po oznaczonym pewnym czasie żaden obcy lub kupiecki okręt na przyszłość nie płynął do wyspy S. Heleny.

Gdyby Jenerał zachorował, Admirał i Gubernator wyznaczą, każdy iednego lekarza, posiadaiącego ich zaufanie, dla doglądania Jenerała wspólnie z iego własnym lekarzem; dadzą im surowy rozkaz, aby codzień o stanie zdrowia iego donosili.

W przypadku śmierci iego, Admirał

wyda rozkaz, aby ciało iego do Anglii było przewiezione.

Dan w wydziale woiennym d. 30 Lipca 1815 r.

Wczoray w wieczor przybył tu Królewicz Xże Kumberlandyi z nową swoią małżonką, w towarzystwie Xcia Następcy Meklenbursko-Strelitzkiego. Dziś o godzinie 9 z rana nastąpiło w Carltonhouse u Xcia Rejenta zaślubienie podług Angielskiego obrządku.

Liniiowy okręt Bellerophon powrocił do Portsmutu. Znayduią się na nim P. Maingault, były chirurg Bonapartego, i P. Beauharnois, 16to letni wnuk Jozefy pierwszey iego małżonki, który nie chciał do S. Heleny płynąć, tudzież 14 służących. Wszystkich tych ludzi odesłano na okręcie Martial do Hawru. Kapitan Mitrowski (dawniey pisano Pytowski) rodem Polak, który winien Bonapartemu z proste o żołnierza stopień kapitana, i prosił bardzo żeby mu mógł na wyspę S. Heleny towarzyszyć, otrzymał teraz od naszego rządu pozwolenie i posłany tam będzie naypierwszym okrętem. Tymczasowo zostaie w Plimut na okręcie S. Jerzy i dobrze ie t traktowany. Cesarz Alexander, do którego udał się iako iego poddany, zezwolił na iego prozbę.

Dzi ieysza gazeta Goniec zapewnia, iż Talleyrand i Fouché (Xże Otrantu) nie posiadaią wcale publicznego zaufania, i że wkrótce donieść będzie mogła, iż ieden lub obydwa oddalonemi zostaną z ministerium Francuzkiego.

— *D. 1 Września.*

Podług wiary godnych listów z Paryża pod d. 30 Sierpnia, pokoy między Francyą i zprzymierzonemi Mocarstwami iest na ukończeniu. Twierdzą nawet, iż przybyły tu Xże Burbon przywiozł iuż kopiią tego traktatu.

List z Hawru pod d. 29 Sierpnia donosi, iż Angielska fregata przywiozła do tego portu JJ. Sawary i Lalllemand. Nim iednak dozwolono im na ląd wysiąść, posłano pierwey po rozkazy do Paryża. Fregata miała białą chorągiew i powitana była wystrzałami z cytadeli.

Francuzi wybrali w kontrybucyach w czasie 20to letniey woyny. W Flandryi, Brabancyi i Hollandyi 1794 i 1795 roku 14 mill. f. szt. We Włoszech w rożnych czasach 17 mill. W Brabancyi, Flandryi i Hollandyi od obięcia ich w posiadłość 48 mill. W kraiach Austryackich 15 mill. W Prusiech 25 mill. (150 mill. talarow.) W Hamburgu, Saxonii, Westfalii, Hanowerze 23 mill. W Hiszpanii i Portugalii przed woyną i w czasie woyny 35 mill. Ogółem 170 mill. f. szt. czyli siedm razy tyle, ile od nich teraz żądaią. Rachuiąc do tego koszta utrzymania woyska Francuzkiego, Angielskie posiłki pieniężne, pobory i pożyczki z powodu woyny do 700 mill. tedy wybrali 958 mill. f. szt. Do tego przydać ieszcze można 175 mill. nadzwyczaynych wydatkow, co razem wyniesie ogromną summę 1133 mill. f. szt. a zatem 45 razy więcey, niżeli Francya teraz ma zapłacić.

Kupiec z Aberdeen w Szkocyi wyznaczył 1600 f. szt. na nagrodę za naydókładnieyszy dowod o Bostwie. Pierwsza nagroda iest 1200, a druga 400 f. szt. Rozpoznawcy tych dowodow są w iego testamencie wymienionemi.

Z Bruxelli d. 31 Sierpnia.

W przyszłym miesiącu uświetniona zostanie Bruxella koronacyą naszego Monarchy, która iest na 18 Września naznaczona. Czynią tu iuż wielkie do niey przygotowania. Uroczystość tę przyozdobią szczególniey trzey zprzymierzeni Monarchowie, którzy tu wkrotce z Paryża ziadą, i chcą oraz, iak zapewniaią, widzieć z naszem Monarchą pobojowisko Belle Alliance, które los Francyi i tylu kraiow rozstrzygnęło.

W ostatnią sobotę zaszczycił nasz Król obecnością swoią tuteyszy teatr, i z nayżywszą radością był przyięty.

Dla zaprowadzenia zupełney rowności między południowemi i północnemi prowincyami królestwa, ma także bydź 12 Belgiianow radcami stanu mianowanych.

Giwet i Charlemont wywiesiły obok białey czerwoną chorągiew na znak, iż poddały się Królowi Francuzkiemu, ale chcą się bronić przeciw zprzymierzonem woyskom.

Z Karlsruhe d. 28 Sierpnia.

Wielki Xże Jmć odebrał dziś od Jen. por. Hr. Hochberg doniesienie, iż dowodca Huningi po 48 godzinnem zawieszeniu oręża, gdy iuż drugi przekop był zrobiony i miasto przez 56 godzinne bombardowanie mocno ucierpiało, kapitulował. Głowne warunki kapitulacyi są: Osada 1500 ludzi wynosząca wyydzie dziś d. 28 Sierpnia, i złoży zatwierdzą broń, liniiowe woyska udadzą się za Loarę, a narodowe gwardye do domow. Twierdza iest w imieniu Zprzymierzyńcow obięta (i będzie zapewne niezwłocznie zburzona.) Liczba dział w twierdzy wynosi do 120.

Z okolic Strazburga piszą pod d. 27 Sierpnia, że Jen. Rapp odebrał z Paryża rozkaz, ażeby liniiowe woyska osady Strazburskiey w małych oddziałach po 3 do 400 ludzi bez broni rozpuścił. Wychodzące woyska odprowadzone będą, iak mowią, przez jazdę zprzymierzoną, a po ich odeyściu obywatele odbywać będą straż w twierdzy.

Z Włoch d. 20 Sierpnia.

Rząd Papiezki zniosł pod d. 20 Lipca w państwie swoim tortury.

Z Turynu piszą pod d. 14 b. m. że Lucyan Bonaparte upraszał N. Króla, aby na słowo honoru stawienia się na każde wezwanie lub pod strażą iednego officera pozwolił mu udać się do Rzymu, gdzie iego małżonka bardzo iest chorą. Lecz odpowiedziano mu, iż muszą się wprzod zapytać wysokich zprzymierzonych Monarchow. — Mowią, iż Austryacki Minister Hr. Starhemberg, uwiadomił nasz Dwor, iż N. Cesarz Austryacki w przeieździe do Włoskich swoich kraiow, zaszczyci go obecnością swoią, i że N. Cesarzowa Austryacka ziedzie tu razem z nim z Wiednia.

Z Manheimu d. 27 Sierpnia.

N. Król Wirtemberski mianował, iak Stuttgardska gazeta donosi, Jen. major Brusselle gubernatorem zamku Ellwagen, gdzie Hieronim Bonaparte, który tam iuż przybył, mieszkać będzie.

Z Genui d. 29 Lipca.

Angielski okręt, który niedawno z Trypolu do Liworna przybył, przywiozł wiadomość, że Dey wydał Duńczykom woynę, i 6 Duńskich okrętow, z których ieden z Altony do Kadyxu, a drugi z

Fiedrichstadt do Lizbony przeznaczone były, przyprowadzonych zostało do Trypolu.

Sprawuiący Duńskie interessa w Trypolu wydał potem następuiący okolnik:

"My podpisani J. A. Carstensen, sprawuiący interessa N. Króla Duńskiego przy rządzie Trypolitańskim, donosiemy ninieyszem pismem, że Basza Trypolitański pomimo przyiacielskich swoich oświadczeń, i pomimo, że iego korsarze opatrzonemi zostali paszportami tuteyszego Duńskiego konsulatu, zabrał 6 kupieckich okrętow pod banderą Duńską, i dziś do 15 Czerwca do tuteyszego portu przyprowadzić kazał, dla poparcia niegodziwem tym swoim postępkiem rownie niesłusznych iak przesadzonych swoich żądań. Pomimo tego wiarołomnego postępku, zapewnia rzeczony Basza, iż nie chce prowadzić woyny; ale gdy rożnica w słowach tylko zachodzi, upraszamy zatem P. Konsula N. Króla Duńskiego, aby ostrzegł kapitanow okrętow pod Duńską banderą, iżby takiey używali ostrożności względem korsarzow Trypolitańskich, iak gdyby woyna była wypowiedzianą. — W Trypolu d. 16 Czerwca 1815.

J. A. Carstensen.

Z Rzymu d. 14 Sierpnia.

Sławny Snycerz Canova robi tu teraz z zlecenia senatu Rossyyskiego posąg N. Cesarza Rossyyskiego. Hr. Woroncow zatrudnia wielu artystow tuteyszych robotami z dzieiow Rossyyskich.

Margrabia Baudini wyieżdza z licznym orszakiem w poselstwie do iednego z zprzymierzonych Monarchow. Podrodze powita w imieniu Oyca S. Cesarza Austryackiego w Medyolanie.

W Cesi zatrzymano dwa 6cio konne podrożne powozy, w których znaydować się miał Jozef Bonaparte z swoiemi dziećmi. Poprowadzone do Rzymu zostały.

Z Hagi d. 2 Września.

Onegday wyiechała ztąd N. Królowa z swoią corką Xiężniczką Maryanną do Bruxelli.

Woyska, które udać się maią do wschodnio i zachodnio-indyyskich naszych osad, zgromadzaią się w Harderwyk. Jen. por. Antink, który dowodzić ma naczelnie woyskami w Batawii, powrocił tu z Francyi.

Cały dwor Królewski wyieżdza ztąd na koronacyą do Bruxelli.

Z Kopenhagi d. 2 Września.

W tey chwili rozchodzi się pogłoska, że N. Król Szwedzki leży chory w zamku Rosenberg bez nadziei życia. Następca tronu znayduie się w Norwegii.

Od granic Tureckich d. 14 Sierpnia.

Z rożnych okolic nadchodzą doniesienia, że Wezyrowie Trawnicki i Nissy maią w przyszłym miesiącu po ukończonych żniwach stosownie do fermanu W. Sułtana rozpocząć woienne działania przeciw Serwiianom. Ponieważ nad Morawą i Dzwiną zbiera się wiele Tureckiego woyska, nie ma zatem wątpliwości, iż Porta chcąc położyć koniec zaburzeniom i dawny porządek rzeczy przywrocić, wkrotce uderzy na Serwiianow. Siłę Turecką, która ma do Serwii wkroczyc, podaią 40 do 60,000 ludzi.

Niedawno przybyło z Bośnii do Zemlina dwoch znakomitych Turkow z zleceniami od Trawnickiego Wezyra, którzy krotko tam zabawiwszy, poiechali do Peterwardeinu dla zakupienia żywności dla twierdz i woyska.

DODATEK DO Nro 75. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 17 WRZEŚNIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Paryża d. 29 Sierpnia.

D. 26 b. m. była rada ministeryalna. D. 27 dał Król audyencyą kollegium wybierczemu Dep. Sekwany. Wczoray przeieżdzał się Król. od godziny 4 do 6. Xżę Berry powrocił tu d. 27.

D. 25 były nawet pałace, w których zprzymierzeni Monarchowie stoią, wspaniale oświecone. Dowodcy woysk zprzymierzonych nayprzychylnieyszemi okazali się w tym dniu.

Podczas audyencyi ciała dyplomatycznego w wspomnionym dniu stawiony był przed Królem między innemi sprawuiący Tureckie interessa Angelo.

Tegoż wieczora podczas oświecenia wywiesił ktoś nad swoiemi drzwiami następuiący napis: "Czas przeszły: cierpiałem. Teraznieyszy: używam. Przyszły: żyć będę.

D. 26 Minister Xżę Otrantu dał wielką ucztę, na którey znaydowali się Xżę Wellington, Lord Stuart, Jenerałowie Czerniszew i Platow.

Tegoż dnia pobiegł ieden z dyplomatykow z proiektem pokoiu do Londynu.

Jenerał Ramel umarł na swoie rany.

Cesarz Rossyyski odprawi wielki popis 31 b. m. pod Neuilly. Xżę Blücher przybył d. 22 do Mans i powitany był od tamteyszego prezydenta, a d. 25 ztamtąd wyiechał. W wieczor było miasto z powodu iego przybycia oswiecone.

Król Hiszpański mianował posła Francuzkiego, Xcia Montmorency grandem Hiszpanii.

Maret odebrał od Seymu Szwaycarskiego rozkaz opuszczenia Berna i wrocenia do Francyi. Przepisano mu nawet drogę przez St. Maurcie, Sabaudyą i Genewę.

Ludwik Bonaparte rozmawiał kilka krotnie z Kardynałem sekretarzem w Rzymie. Pragnie on dla swoiey matki i niektórych członkow swoiey familii wyrobić spokoyne i bezpieczne mieszkanie w Rzy-

---

Zyczących trzymać Gazetę Krakowską od 1 Października r. b. uprasza Redakcya teyże Gazety; aby raczyli się wcześniey zgłaszać: po prowincyach do nayblizszey siebie poczty, a w Krakowie do Redakcyi.

mie.

Aktualni radcy stanu pobierać będą po 16,000 fr. a referendarze po 6000 fr. roczney płacy.

Woyska zprzymierzone zaymuią teraz 379,139 kwadratowych kilometrow (7 1/2 kilometrow wchodzi na milę Niemiecką) ziemi we Francyi, na których mieszka 21,123,529 ludzi. Cała Francya na 572,112 kilometrach liczy 29,159,068 mieszkańcow.

Xże i Xżna Angouleme w podroży swoiey do Bordeaux znaydowali się w niebezpieczeństwie bycia w Poitiers zamordowanemi. Xżna doniosła o tem Monsieur. Gdy rzeczeni Xięstwo d. 18 b. m. do Poitiers przybyli, byli z naywiększym zapałem i okrzykiem: Niech żyią przyiętemi! W godzinę potem zebrało się wiele Bonapartowskich żołnierzy, maiąc na swoim czele officerow, i krzyczeli: Precz z Angulemami! Precz z Burbonami! Zaciekli ci ludzie usiłowali wyłamać drzwi do domu, i zerwać powiewaiącą na nim białą chorągiew. Dwoch herstow zarąbał, iak publiczne iedno pismo donosi, Xże Angouleme, który naywiększą okazał odwagę. On i iego małżonka wynieśli się potem za pomocą wiernych mieszkańcow tylnemi drzwiami z owego domu, do którego ciągle dobywała się tłuszcza Bonapartego. — Tak smutne dzieią się ieszcze po miastach Francuzkich zdrożności: Brune, Ramel i inne osoby padły iuż ofiarą wściekłości pospolstwa. — Liczba zamordowanych w Nicei do 1 Sierpnia przez zagorzałych stronnikow Królewskich protestantow wynosić ma do 600, a złupionych i spalonych domow do 62. Gdy to religiyne prześladowanie zdaie się na całą okolicę rozciągać, uciekaią zatem protestanci do gór Cewenu; lecz ciągną tam za niemi kupy stronnikow Królewskich, a mianowicie tak zwane ochotnicze kompanije Xcia Angouleme.

Arcy Xże Ferdynand wydał w Dyżon następuiącą odezwę:

" Rozmaici mieszkańcy w osadzonych przez zprzymierzone woyska departamentach poważyli się dopuszczać gwałtow przeciw poiedynczym żołnierzom, a nawet niektórych zamordowali. Dla zapobieżenia podobnem zbrodniom, które zakał Francyi czynią, ostrzegaią się mieszkańcy i oświadcza im się, iż każde mieysce w którem podobne zaboystwo popełnione zostanie, ukaranem będzie zapłaceniem 10,000 fr. Sprawcy i pomocnicy zbrodni maią bydź poymanemi, przed sąd woyskowy stawionemi i śmiercią ukaranemi. Uwiadomia się razem publiczność, że prezydent iedney gminy, w którey po wydaney w tey mierze i do iego wiadomości doszłey odezwie, znaleziono ukrytą broń, i że mieszkaniec inney gminy, (obie w depart. Jonny) który się uzbroił dla zabicia żołnierza woyska zprzymierzonego, aresztowanemi i do Niemiec odesłanemi zostali. Pobłażanie zbrodni wystawiłoby dobrych ludzi na niebezpieczeństwo. Oświadczam przeto, iż nieubłaganym będę względem tych, którzy staną się winnemi zaboystwa żołnierza. Mieszkańcy iesteście wezwanemi na nowo do oddania wszelkiey broni. Uskutecznienie tego powszechnego środka iest nagłe i dla waszego bezpieczeństwa potrzebne. Opieraiący mu się będą surowo u-

karanemi. — W Dijon d. 11 Sierpnia 1815. *Arcy Xże Ferdynand* Austryi i Este, Naczelny Wodz odwodowego Austryackiego woyska.

Hr. Regnaud de St. Jean d'Angely poiechał do Hawru, zkąd z swoim synem popłynie do Ameryki.

Xże Otrantu obrany także został członkiem izby deputowanych.

Rachuią, iż utrzymanie woysk zprzymierzonych kosztuie miasto Paryż codziennie do pół mill. frankow.

Xże Blücher mianowany iest od swoiego Monarchy Xciem Sekwany.

— D. 30. —

Mowią, iż Xże Burbon poiechał z dyplomatyczną osobą do Londynu z ultimatum traktatu między Francyą i zprzymierzonemi Mocarstwami.

Zapewniaią, iż obcy Monarchowie d. 15 przyszłego miesiąca Paryż opuszczą. Część woyska zprzymierzonego ma także w Wrześniu ustąpić z Francyi, skoro woysko Francuzkie zupełnie rozpuszczone zostanie, a druga część osadzić wszystkie twierdze w Alzacyi, Lotaryngii, Flandryi, i t. d.

Utworzenie departamentowych legiy doznaie wielkiey trudności, zwłaszcza dla zaburzeń, które w południowey Francyi panuią i naysmutnieysze ciągną za sobą skutki. Z tego powodu niebezpieczno nawet iest rozpuścić zupełnie woysko za Loarą, gdyż kupami rzuciłoby się w góry Cewenu i pomnożyłoby tam zaburzenia. Dwor Francuzki znayduie się zatem w smutnem bardzo położeniu; z 7miu tylko departamentow pobierać ma Król nieco dochodow i dla tego cierpi wielki niedostatek pieniędzy. 16,000 officerow oddalił Król z służby.

Względem kontrybucyi, którą Francya zprzymierzonem Mocarstwom ma wypłacić, spodziewaią się w tych dniach ułożyć. Uważaią, iż Ministrowie Francuzcy częściey się teraz niżeli dawniey zgromadzaią i z Królem naradzaią. Mniemano, iż w dniu S. Ludwika wyydzie z strony zprzymierzonych Mocarstw oświadczenie i ogłoszone zostaną przedugodne warunki traktatu; lecz ani iedno, ani drugie nie nastąpiło.

N. Cesarz Rossyyski i oba WW. Xiążęta mieszkaią w pięknym pałacu Elizeysko-Burbońskim. Tu daie J. C. Mość we wtorki i piątki od godziny 10 do w pół do 1wszey popołudniu audyencye. O 2 iada obiad. W wieczor wczas kładzie się spać, a rano o 5 wstaie i pracuie w gabinecie.

Trzech ludzi, którzy w ogrodzie Tuilleries krzyczeli: Niech żyie Cesarz! i znieważali kawalerow orderu Ludwika, zostali na 15to miesięczne więzienie skazanemi.

W Draguignan zawiązał się taiemny klub Bonapartystow, lecz odkryty i zamknięty został. W sali zgromadzeń iego znaleziono chorągiew z napisem: Cesarz albo śmierć. Wiele iego członkow pochwycono i pod sąd oddano. Podobne tayne towarzystwa maią się w wielu okolicach Francyi znaydować.

Margrabia Montchenu udać się ma iako kommissarz Króla Francuzkiego na wyspę S. Heleny.

Z Baireytu d. 25 Sierpnia.

Stoiące tu i w okolicach Rossyyskie woyska, należące do korpusu pod rozka-

zami Xcia Eugeniusza Wirtemberskiego, rozpoczęły d. 23 b. m. odwrot do swoiego kraiu.

Z Amsterdamu d. 29 Sierpnia.

Znany natury Badacz i Professor Rheinwart przedsiębierze kosztem naszego rządu naukową podroż do Wschodniey Indyi i nadbrzeżow Azyi. Wielu Niderlandzkich i Niemieckich Artystow i uczonych towarzyszą mu w tey podroży. Oprocz wiadomości w historyi naturalney, statystyce, geologii i botanice, obiecuią sobie z tego użytecznego przedsięwzięcia wiele zbiorow do botanicznych ogrodow i uczonych zakładow w Leydzie, Hadze i Amsterdamie, ktore pod obcem panowaniem i dla długiey woyny były zaniedbane. Uczone to towarzystwo uda się naprzod do przylądka Dobrey Nadziei dla opatrzenia się w wszystkie potrzeby.

W obwieszczeniu Wydziału Policyi Dptu Krak. pod d. 6 Września, w przeszłey naszey Gazecie umieszczonem, wcisnęła się omyłka: zamiast Uchwały z 29 Lipca powinno bydź 26 Lipca.

DONIESIENIA.

1wszy raz.) Juliia z Walewskich Badenia iedzie swoiemi końmi i służącemi do Galicyi w Cyrkuł Sandecki.

1wszy raz) Antoni Givodant, ma zamiar udać się do Wiednia sam ieden przez okazyą, co podaie do wiadomości publiczney.

3ci raz) Starozakonny Wolf Ebłowicz, z żoną i dziećmi, ma zamiar wyiechać na mieszkanie do Galicyi w Cyrkuł Myślenicki, co podaie do publiczney, wiadomości.

3ci raz.) Dominik Biasion z Krakowa kupiec pod Nr. 235 mieszkaiący ma zamiar wyiechać do Wiednia w interessie handlowym.

3ci raz.) Antoni Podgurski, zamieszkały na Czarney wsi przy Krakowie, ma zamiar wyiechać do Rossyi do Guberaii Zytomierskiey w interessie familiynym, parą swoiemi końmi i iednym służącym.

W Szreniawie w Dworze Powiecie Olkuskim Dep. Krak. dnia 21 Września 1815 r. o godzinie 10 ranny odprawi się licytacya za gotowe pieniądze w monecie srebrney kurant, zboża w snopie, owiec, potem w Browarze propinacyi Szreniawskiey trzech karczm z Browarem w roczną lub więcey dzierżawę, gdzie w potrzebne vadium złp. 200 zaopatrzyć się raczą. Kupna życzących sobie albo arędy, na oznaczony czas zaprasza. W Krakowie d. 30 Sierpnia 1815.

Skorczyński Kom. Krak.

Dnia 21 Września r. b. i następnych dni w godzinach zwyczaynych w pół wsi Zwierzyńcu przy Krakowie w Domu pod liczbą 2 sprzedawane będą przez publiczną licytacyą za gotową srebrną monetę kosztowności, iako to: pierścionki, obrączka, łańcuszek srebrny do zegarka, pieczątki, tabakierka wyzłacana, bielizna, suknie polskie, to iest kuntusze, żupany, węgierka, bekiesza, kapoty, płaszcz, tułub, kożuch, pas iedwabny, czapki, kapuze, gontow kop 247 i rożne sprzęty. — Chęc kupienia maiący zechcą się w oznaczonem mieyscu i czasie znaydować.

W Krakowie d. 12 Września 1815.

Jan Nepomucen Frankl. Komornik T. C. P. J. D. Kr.

W dniu 21 b. m. i r. od godz. 9 ranney w Mieście Powiatowem Szkalbmierzu w mieszkaniu Komornika Sądowego pod Nr. 73 sprzedawane będą przez publiczną licytacyą więcey daiącemu za gotową monetę Courant effekta, iako to: Pszenicy w Snopie iedney kop 60, drugiey kop 20, basztarda, krow 6, jałowka 1, siana fur kilka, suknie damskie i bielizna, oraz rożne pokoiowe sprzęty. Życzących sobie nabycia na dzień i mieysce wzwyż wyrażone zaprasza. — W Szkalbmierzu d. 14 Września 1815.

Jacenty Kawecki, Komor. P. H. i Z. Szkalb.